

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Franciskanska ulica št. 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: petič vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Balkanska vojna.

Junaki svobode.

Vojaske strokovnjaki, ki znajo premeriti in preceniti čete in trdnjave so bili mnenja, da so pri vzetju Lozen-grad Kumanova itd. delovali v balkanskih, srbskih in bolgarskih četah nadnaravne sile. Zmage, ki so jih dosegli balkanski junaki so bile — evropskemu svetu zagonetke. Kako je bilo vse to mogoče. To je bilo ljudem nerazumljivo, zato so rekli, da so sodelovali »psihološki momenti«. Ker bi to ne bilo vsakemu razumljivo, moramo to pove- dati z domačimi besedami:

V srcih balkanskih bojevnikov je kipe- la čudna sila — ki je v boju delala čudeže. Narod, ki sam ne trpi suženstva, ki ne čuti, kaj je od- višnost in ne ve, kaj je nasilje — tudi nima pravega pojma, kaj je to svoboda. Narod, do- movina itd. vse je le beseda — kajti v srcu ne čuti, kaj je to. Poljski veliki pesnik Mickiewicz je zapisal velike besede: O domovina, ki si kakor zdravje, koliko te je treba ceniti ve, šele ta, ki te je zgubil.

Balkanski narodi so zgubili svojo domo- vino. Prebivali so sicer še na svojih tleh, toda ta tla niso bila njih last. Turek je gospodoval nad njo. In Turek je dal narodom čutiti svoje gospodstvo.

Dokler je spala narodna zavest v srbskem in bolgarskem narodu — je bilo tuje gospod- stvo kakor pozabljena bolečina, ko pa se je narod zavedel svojega položaja — ko se je spomnil svoje stare slave, ko je videl, kje leži domovina se je odprla velika rana, ki je krva- vela celo stoletje. Nesvobodna domovina je bila rana, ki je bolela cel narod in vsakega zavednega človeka. Zato so ti rodovi znali ceniti svobodo — znali so ljubiti domovino. Domovina je ležala v srčni krvi. Pomislimo na one krepke bolgarske junake, ki so od l. 1885. nosili puško. Tam onostran meje so trpeli ti- soči pod turškim jarmom in junaki so vedeli, da je tam njih last. Kako težko je čakal kak ju- nak, kdaj pride dan, da bo smel streljati sovra- žnika Turka, proti kateremu je od rojstva nosil v sebi sovraštvo. Kako nestrpno je mislila ta mlada armada samo na ta boj, ki je moral priti prej ali slej.

Narodi, ki samo oficijelno vodijo vojske, tega ne morejo razumeti. Oni so z drugim na- rodom sovražniki zato, ker je nastala vojna — to ni njihovo sovraštvo, ki je živelo stoletja — oni niso šli na vojno, ker drugi narod sovra- žijo, ampak prisiljeni na višje povelje.

Pri balkanskih narodih je to drugače, tam so ljudje komaj čakali, da pride dan osvete. Bolgar je vedel, zakaj gre v boj — Turek ni vedel.

Sedanje balkanske junake je vzgojila na- rodna vzgoja. To je tista čudovita sila, ki je pridobila tako velike zmage.

Grki, Srbi in Bolgari imajo v svojih šolah res narodno vzgojo. Vsa njih vzgoja sloni na njih zgodovini, ki ima v sebi toliko slavnega. Ta zgodovina je bila tu res učiteljica novega življenja. Pa tudi javna vzgoja, je narodna — zato so junaki, ki so vedeli, za kaj gre, delali prave čudeže.

Dmisljiva Evropa je vihala nos, ako je slišala o kakih vojnih pripravah na Balkanu — češ: kaj bo tistih par čet — saj nimajo niti

poštenega orožja. Nazadnje se je pokazalo, kaj zmore tudi malo število, ako ve, zakaj gre.

V Srbiji n. pr. je šel vsak 50ti človek pod orožje. In priglasilo se je še toliko prostov- celcev, da so jih morali odklanjati.

»Rado ide Srbi in vojne« poje pesem, pa tudi v boj je šel rad.

Da, tam na jugu gori v mladih srcih ogenj, s katerim se je nevarno igrati. Ali si moremo misliti, kje v zapadni Evropi, da bi ubogi de- lavci prišli iz Amerike domov, da gredo na boj. Ako bo prišli, bi prišli iz strahu pred kaznijo, kaj mu je domovina. Črnogorci pa so se pri- peljali z zadnjimi krajačji, da s svojim življe- njem služijo domovini.

To je ona velika razlika, ki je nekateri ne morejo razumeti. Prava domovina je le ena, in za tisto rad umrje junak: domovina ni na pa- pirju — domovina je v srcu in to brani vsak. Tudi mi imamo le eno domovino...

Lepo popisuje članek v »Cl. Ameriki« na- rodno zavest izseljencev v Ameriki. Tako-le piše: pod naslovom »Junaki svobode«:

Bil sem navzoč pri nekem zborovanju, pri katerem so se oglaševali prostovoljci za voj- sko proti Turkom, kjer so se zbirali denarni prispevki za vojsko proti Turkom, da osvobo- dijo svoje brate izpod turškega jarma, da se maščujejo in osvetijo za toliko ponedolžnem prelite krvi njih mater, očetov, bratov in sester.

Zborovali so Grki, katerih je bilo do štiri- sto. Večina mladina v najlepši dobi, starcev ni bilo med njimi, lahko bi jih pa na prste ene roke seštel.

Govoril je eden starejših. Lica so mu ža- rila, roke so se mu tresle od navdušenja, a glas mu je donel, kakor doni struna na gosli, ki že davno niso brnele. Govoril je starih, a mladina je poslušala, vsako besedo je vjela, kakor da stoji pred njimi prerok, ki pripove- duje o trpljenju naroda ter prerokuje boljšo bu- dočnost za ljudstvo.

Povedali so mi, da je to dosluženi častnik, ki ima v Clevelandu ženo in tri otroke, od ka- terih je najmlajši ostal pri materi, a ostala dva sta ošla borit za svobodo in odrešenje na- roda, da maščujejo pobite brate.

Ko je starih končal svoj govor, je dvignil roko, a za njim se je dvignilo stotine rok, v znamenje prisege na zastavo za svobodo brat- stva, ki združuje v sužnosti in poginajo. Dvignili so roke, da se upišejo v krdele prostovolj- cev, ker v istem trenutku so pozabili na vse drugo, pred očmi jim je bila samo očetnjava in bratje, ki potrebujejo njih pomoči.

In šel je eden izmed njih po vrsti mimo navdušenih ljudi. Vsakega drugega ali tretje- ga je potrkal na rame... v znamenje, da so ti namenjeni v staro domovino na boj. Ti so se veselili, a ostali, katere moč ni dočel za od- hod, so se žalostili. Oni so morali ostati še tu- kaj, da delajo, da z denarjem pomagajo onim, v domovini, a če bo treba, odidejo tudi ti, ker domovina pričakuje vse.

In ko je starih končal nabor, je stopil na stol in pred njim razvijejo štirje moški grško zastavo... Prve se dvigajo grške žene, ki nosijo dojenca na rokah, a male sinove in hčere vodijo za roko. Te začnejo prve polagati denar za domovino. Pride deklica stara komaj

freda.

Ta hip pa se je zrušil Sansak kakor težka gruda, ne da bi zastokal.

Esé in La Šatenjré sta zagnala besen krik: »To je satan sam v človeški podobi!...«

»Capina!« jima je odgovoril Manfred.

»Smrt mu! Smrt mu!...«

Manfred je imel zoper sebe šest mečev.

Na čelu napadalec sta se borila La Ša- tenjré in Esé.

Morilci, osrčeni po navzočnosti plemičev, so naskakovali z besnim gnevom. Manfredov rapir je stregel udarce... ni pa več zadajal ran, saj je zadoščal jedva za prestrežanje.

Nekaj trenutkov je trajala ta nema, besna borba.

Manfred se je videl izgubljenega.

Čuden usmev mu je zaigral na ustnicah... morebiti usmev zadoščenja.

»Naš je!« je zarjnil La Šatenjré in zadal Manfredu besen sunek.

Toda sunek je udaril v prazno; La Ša- tenjré je zakel v strašnem gnevu.

Manfred je bil izginil.

Vrata, ki se je Manfred naslanjal nanje, so se bila nenadoma odprla.

Začutivši prostor za seboj, se je mladi mož instinktivno umeknil in prekoračil prag, braneč se svojih nasprotnikov.

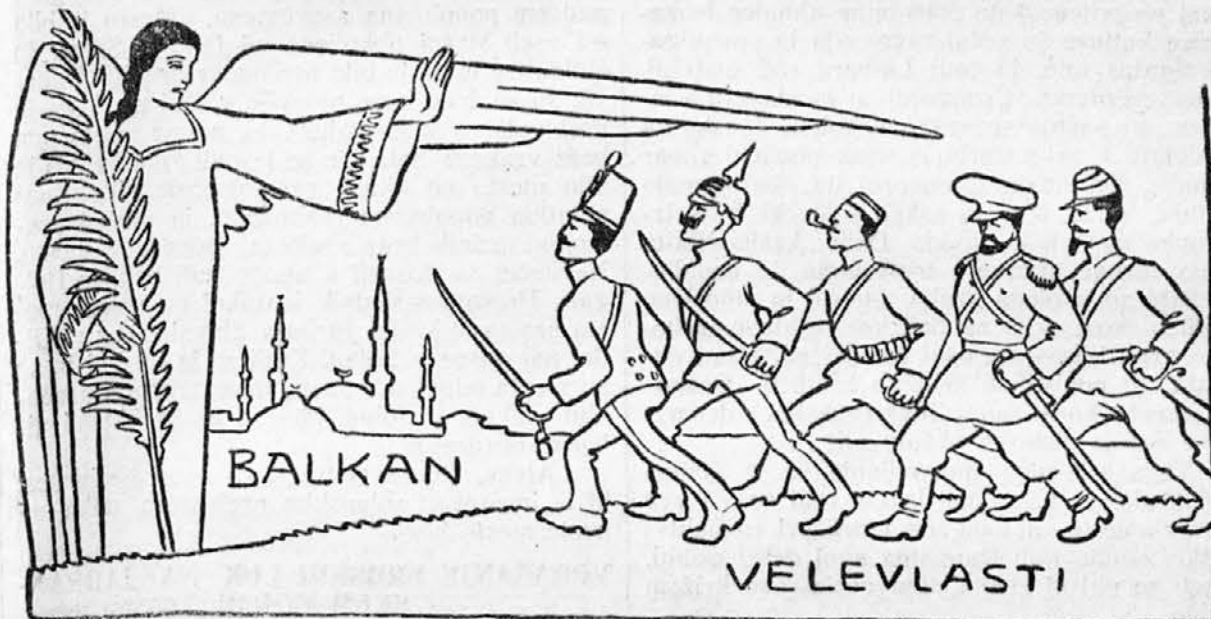
Takoj nato so se vrata zaprla...

Tuljenje, psovanje in kričanje je pozdra- vilo nepričakovani dogodek...

Manfred pa, ko je stopil na vrt, se je po- klonil ženski, ki je stala pred njim.

Ona je bila tista, ki mu je odprla vrata in jih zaprla napadalcem tik pred nosom.

In ta ženska je bila Magdalena Feronova! S svojega okna je videla vse! Prisostvo-

Angel miru: Dajte mir, gospodje, ako hočete, da bo mir med vami. Moj glas je: Balkan balkanskim narodom!

kakih 8 let in prinese denar. Prinesla je to, kar so ji darovali strici ali tete, ker je bila pridna, da bo to kot začetek hranitve, toda, sedaj po- šilja ta dar domovini.

Potem pa zaori tajinstveno narodna himna, kakor glasovi maščevalcev, se dviga pesem po zbirališču, potem se pa razidejo.

Med onimi, ki jih je določil starešina, da odidejo, sem videl tudi mladega Grka, kateri mi je tolikokrat čevlje snažil... in ta večer sem zaželel, da mu tudi jaz opraviim ta posel, da se mu poklonim, ko koraka veselo na bo- jišče za domovino in svobodo. Odšel je in vi- soko dvignil glavo, ker zaveden je bil, kaj po- meni biti bojevnik za svobodo.

Mislil sem: Kakšni bi bili mi, če bi nas jutri pozval glas svobode za naše brate in oče- tnjavo? Mislil sem in razmišljal — toda odgo- vora si nisem vedel dati. Pred mojimi očmi so se vrstile one krvave bitke, v katerih je naš na- rod prelil svojo srčno kri za druge, in pred očmi so se množile vse sirote, udovice in otro- ci, katerim je poginil njih hranitelj in reditelj v boju za obstanek in svobodo, ali pa za sla- vo onih, ki se nam danes smejejo, in ki nas danes tlačijo. Videl sem naš narod zapuščen, potlačen, pregoljufan...

Tako piše naš rojak v Ameriki in nas ve- seli, da naši ljudje tako mislijo, to je znamenje da še nosijo pravo domovino v srcu. Na kon- cu pravi o domovini:

Takrat bo srečna, ko bo svobodna, in pri- segaio otroci, da hočejo za svobodo delovati in se žrtvovati.

In odgovoril sem: Tudi mi se hočemo tako odzvati pozivu bratov in domovine.

To so oni »psihološki momenti«, kakor to imenujejo v zapadni učeni Evropi. Na Bal- kanu pravijo temu »ljubezen do domovine«.

V tej rastejo junaki svobode.

Ptujski „Štajerc“ in vojska.

Mnogi bralci »Štajerca« se niso mogli za- dosti načuditi, kako je vendar mogoče, da je urednik K. Linhart Turke toliko zagovarjal, ter njih izmišljene zmage, hrabrost in »visoko kul- turo« bolj razlaševal, kakor najbolj nasprotni

nemški časopisi, četudi se je v grozovitosti in krvočnosti Turkov že toliko bralo in govo- rilo. Svojem enakovernim Balkancem je L. po- lom in popolen poraz prerokoval. Da pa L. svo- jih »lastnih izrekov« ne pozabi, se tukaj po- novijo v »njegovo lastno premišljevanje«. Ta- ko je razglasil dne 6., 13. in 20. oktobra v Sta- jercu: Rusija je farizejska in hinavska proti naši monarhiji. — (Kdo pa je leta 1848. Avstri- jo pred upornim Ogrmom rešil?) — »Te štiri države »psiki«, ne smejo misliti pri svoji neumnosti, da bi tudi v slučaju kakšne zmage najmanjši dobiček ali košček turške zemlje si pridobile. Turki bodo črnogorsko »armado«, ki je samo večja četa, »z mokro čunjo« v njene gore nazaj pognali. — Ker pa Črnogorci v za- čudenje cele Evrope sijajno zmagačjejo, služ- izraz »mokra čunja« mnogim v spomin in po- smeh. — »Srbska armada je proti Turkom popolnoma nezmožna in zasmehovana. Turška armada se je v zadnjih letih izredno hitro in visoko razvila, zato je tudi »nepremagljiva«, zlasti proti psičkom Turki so leta 1682. Dunaj oblegali ter svojo hrabrost dokazali itd., — tako L. turško slavo opeva — »Štirim državi- cam se sline po-turški zemlji cedijo, ki je pa nikdar posedli nje bodo.

Dne 27. okt. je L. razglasil: »Balkan je pe- klenski kotel. Štiri države so mobilizirale svoje bolhe. Vsi slovenski listi so falzifikatorji resnice. Ta vojska je samo požrešnost balkan- skih poglavarjev; ti so ubogo ljudstvo že ta- ko izmolzli in izžemali, in zdaj bi še novim podanikom radi kožo čez ušesa potegnili! Čr- nogorci so brez razločka sami tatovi, in kralj Nikita je že več »ljudi poklal«, kot ima las na glavi! — Tako piše »Štajerc!« — »Pri reki Marici so bili Bolgari od Turkov hudo tepeni in premagani, a nemški časniki so nasprotno prinesli. — Turčija ima pri Adrianoplu 200.000 vojakov, 1000 jezdecev in 500 kanonov. Bolga- rija pa le 150.000 mož, kaj hoče ta početi? — (In vendar so bili prvi od drugih poraženi.) — »Srbi povsod za seboj požigajo. — Turki seve- da nikjer! Zakaj bi vendar Srbi svojo bodočo lastnino uničevali? — Črnogorci si bodo pri trdnjavi Škader glave razbili! Turčija bo do konca meseca oktobra 700.000 vojakov imela, tem pač Bolgarija ni kos.« — A kaj čudo, kon- cem tega zaničevanja si še L. usloja za podboro

Par trenutkov nato je stal v diskretno razsvetljeni sobi, polni elegantnega razkošja in čudovite koketerije

»Kje sem?« je mislil Manfred sam pri sebi. S presunljivim pogledom se je ozrl v Mag- daleno, rekoč:

»Madam, ali ste pozemljaska ženska ali dobrodušna vila? ... Prej bi rekel, da ste do- broten duh, ki mu je ugajalo, oteiti me... Brez vas bi bil zdaj mrtev... skoraj gotovo!« je vadal s ponosnim usmevom.

»Vila nisem.« je odgovorila resnobno.

»Ženska sem...«

In sama pri sebi je mislila: žalibog!

Resnobni ton tega čudnega odgovora je presenetil Manfreda.

»Ženska!« je vzkliknil. »Če je tako, ste pač najboljša in najlepša ženska v vsem Parizu!«

»Lepa?« je zamrmrala Magdalena »Da... nekaj dni še... Dobra? Tega mi nikar ne za- upajte kar tako!«

»Tudi če bi bili hudobni ali makar zlo- činka — tako krasni ste, madam, da bi šel za vas v večno pogubljenje. Kdo ste?... Oh, vedeti hočem to!...«

Magdalena je vzela svečnik in ga vzdignila tako, da ji je posijala luč naravnost v obraz.

»Ali me ne spoznate?« je vprašala s toplim glasom. »Jaz sem vas spoznala takoj.«

Ko je stala tako vzravnan in držala z dvignjeno roko gorečo svečo, v žlahtni in graci- ozni gesti antičnega kipa, v tej luči, ki je pa- dala na bogastvo njenih razpletenih las, z izbo- čenimi prsi in vlažnimi ustnicami, je živila Magdalena res eno tistih minut samoderžne le- pote, ko postajajo ženske boginje.

Manfred jo je gledal z brezumnim občudo- vanjem...

(Dalje.)

LISTEK

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

Osem morilcev je ležalo zdaj zaporedoma na pesku in ga močilo s svojo zverinsko krvjo. Ostali so se razbežali na vse kraje.

Manfred se je naslonil na svoj meč in se zagrohtal s homerskim smehom; toda dva no- vodošleca sta stopila v tem trenutku ob San- sakovo stran.

»Smejte se vendar, mark, tak smejte se vendar z mano vred!« je viknil Manfred.

»Ne boš se smejal dolgo!« je zarenčal San- sak, ki se je zdaj vendar enkrat ohrabil in se zaletel z dvignjenim mečem v Manfreda.

Ta se je ozrl naokoli.

Videl je, da stoji poleg majlne hišice, ki jo je obdajal obzidan vrt.

V tem vrtu so bila vrata.

Manfred se je naslonil na ta vrata. Moža, ki sta se bila pojavila, sta navalila nanj ob- enem s Sansakom z golimi meči; topot se je izvršil napad nemo, z mrzlo besnostjo.

»Trojica je popolna!« je zakričal Manfred z donečim glasom. »Saj sem se že čudil, kako da vidim samo enega zajca. Dober večer, gos- pod D' Esé, babji tat! Dober večer gospod D' la Šatenjré, vi lopov z grbom! Vraga, mož- je! Ali sem vam nemara oni večer pozabil kaj vrniti!«

»Korajžo! Po njem!« je zatulil La Ša- tenjré.

Vrnilo se je pet ali šest morilcev, ko so vi- deli, da je plemiška trojica sama napadla Man-

»Rdečega križa« navduševati. O ironiji! Dne 3. novembra pa L. v »Štajercu« hočeš, nočeš, moraš svojo krivico spoznati, četudi mu to priznanje mnoge težave dela, ko odkrito naglašajo: »Vse kaže, da je sto- in stoletni boj balkanskih narodov uspešen, in da se bliža »evropski Turčiji konec« itd. Naprej pa zopet želi vsemu Slovanstvu, vsem bratom kristjanom na Balkanu še vedno turško podjarmljenost, grozovitost, trpljenje brez konca in kraja. Ne privošči jim nobenega napredovanja, nobene kulture, »nobene svobode«. Da bi slovanski narodi na Balkanu v tej meri bili premagani kakor so elektrificirani zmagali in še zmagujejo, bi se Linhartu ugodilo, toda zmagovalci mu nečejo ugoditi. L. pravi: da je ubijanje zoper božjo zapoved, — zakaj pa potem 4 do 5sto letne ubijalce in zatiralce kulture še sedaj zagovarja in povzdiguje? Status quo, bi tudi Linhart rad obdržal, toda... Potem: »Črnogorci so banda grdih lenuhov, ki pustijo sužensko vzgojene ženske za se delati in pri katerih je vsak poulični ropar »junak«. Da imajo Črnogorci itd. še premalo kulture, je res, a to so zakrivali Turki, in izobrazbe jih tudi L. zavida. Dalje: kralja Nikita živijo »druge države s trinkeldi«. L. nadaljuje: Srbi so svojega kralja umorili in umorjeno kraljico skozi okno na tlak kot cerkveno mrhovino vrgli itd. — Nemški časniki pa, zlasti dunajski, so popisovali še živo kraljico »Drago« kot zapeljivko in zapravljaljo srbskega denarja in so Srbijo globoko obžalovali!

Tega srbskega ponovljanja so se štajerčevi bralci že naveličali in mu tudi noben več ne verjame. L. navaja, da mora pri razdelitvi turške zemlje tudi Rumunija svoj delež dobiti, četudi se niti ni ganila, temveč je roke križem držala.

Zadnji Štajerc dne 10. nov. mora zopet četudi nerad sijajno zmago Balkancev priznati, zato pa potem Srbe in Slovence napada, da si s tem jezo ohladi. Pa kakor se je do sedaj s svojim lažiprorokovanjem hudo vpek, tako se bo tudi za naprej. Dočim je poprej Srbe in Črnogorce za psičke, uši, stenice, bolhe in cunje imel, tako mu sedaj te stvarce delajo grozen strah in trepet. Groza ga je pred povečano Srbijo zato imenuje Balkance za nje trpljenje hrabrost in rešitev »roparska druha!« Linhart veliki diplomat »protestira« zoper vso napredno slovanstvo, in ne more razumeti veliko potrepeljivosti naše vlade. Ja ja, Linhart naj bi to moč imel, takoj bi bilo vse v redu in skoraj gotovo bi šel na Balkan, da bi tam prodal svojo nemško kulturo, če bi jo kdo kupil. Toda take Linhartove kulture nihče nikjer ne mara. — Prinašamo te vrste, da naša javnost vidi, kako so Nemci in nemškutarji vneti za Turke. Mislimo, da bodo zdaj pametni ljudje vendar »Štajerca« z njegovim lažmi skozi okno pometali.

Vojna.

Z bojišča ni ničesar novega. Zadnje vesti predvsem le pojasnjujejo zadnje dogodke, predvsem zavzetje Soluna, kjer so Orki vjeli nič manj kot 25.000 Turkov. Železniška proga od srbske meje do Egejskega morja je v rokah zaveznikov, zapadno bojišče je presekano v dva dela. Edina naloga zaveznikov na zapadu je, da uničijo oziroma vjamejo decimirane turške čete in okupirajo ves zapadni teren.

Tudi na vzhodu nimajo Turki ničesar dobrega pričakovati, kajti popolnoma izključeno je, da bi že parkrat popolnoma premagana turška glavna armada mogla preprečiti zmagonošno prodiranje Bolgarov proti Carigradu. Pri Cataldži bodo doživeli Turki zadnji udarec, narkar bodo morali pretrpeti tudi najhujšo sramoto, to je prepustiti slavni Carigrad zaničevanim Bolgarom. Sicer je jasno, da bo prišlo na vzhodu še do silno krvavih bojev, predno bodo Bolgari dospeli pred Carigrad. Turčija posega že naravnost po obupnih sredstvih in skuša z mrzlično naglico ojačiti svojo armado. Z zavzetjem Carigrada bodo Bolgari dobili moralno zadoščenje za svoje izgube, obenem pa bodo Turki tudi konečno prisiljeni prositi balkansko zvezo za mir, česar se tako boje in tako branijo. Pristati bodo morali hočeš nočeš na vse pogoje, katere jim bodo stavile balkanske države. Na kako stalno okupacijo Carigrada Bolgari niti ostale balkanske armade niti ne mislijo. Zavzetje bo le provizorično.

Moje predavanje.

Humoreska. Spisal J. van Maurick jun. Prev. Č. S. R.

»Boschwyk!« kriči izprevodnik in odpre vrata mojega oddelka.

»Boschwyk! — Boschwyk!« se razlega njegov glas od voza do voza do konca vlaka. Prestrašen skočim kvišku, neprijetno moten v sladkih sanjah in moram par trenutkov pomišljati, predno mi je jasno, kje da sem.

Strašen mrz, oster veter in hripav glas sprevednikov me takoj privedejo do mojega stanja. Nahajam se na postaji Boschwyk v bližini večje vasi istega imena; v tej vasi bom danes predaval v prid nekega dobrodelnega društva.

Se vedno nekoliko zaspan izstopim in naredim par korakov. Vlak se med tem odpelje. Potem pričnem ogledovati ljudi na postaji; pričakoval sem namreč, da bode dobrodelno društvo vendarle koga poslalo, da me sprejme. Toda nikdo se ni brigal zame.

Tistih par ljudi, ki je z mano izstopilo, se je razšlo; v kratkem sem bil na slabo razsvetljenem kolodvoru. Postajni uradnik je izginil skozi vrata z napisom »Prepovedan vstop«. Obrnem se proti vhodu, upajoč, da najdem tam koga, ki me bo pozdravil v običajnim: »Ali imam čast, imeti gospoda van Maurika pred sabo? Upam, da ste imeli prijetno pot?«

Nikdo! Samo mož z debelo vrhno suknjo in majhno svetilko na prsih je stegnil molče roko po mojem voznem listku, katerega je pretrgal in bratovsko delil z menoj.

Turško cesarstvo v Evropi je razpadlo in v kratkem se bo tudi razdelilo. Evropa sama nima ničesar proti temu. Edino težavo dela le vprašanje srbske luke ob Jadranskem morju. Kolikor je posneti, Srbija za nobeno ceno noče odstopiti od te svoje zahteve, ki je zanjo življenjskega pomena. Nepopolnost Avstrije bi lahko izzvala silno težke posledice — evropsko vojno — in le od Avstrije je vse odvisno. Na ta moment, ko je sedaj že davno v glavnem odločena usoda Turčije, se sedaj obrača pozornost vsega sveta.

ŠE NEKAJ O PADCU SOLUNA.

Atene, 10. novembra. Atenska agencija poroča: Usoda Soluna je bila že dva dni pred padcem popolnoma zapečaten. Mesto je bilo od vseh strani obkolejeno od Grkov, Srbov in Bolgarov in ga je bilo nemogoče braniti. V mestu so se črne koze pojavile v taki meri, da je prebivalstvo samo zahtevalo, naj se mesto uda brez vsakega boja. To se je tudi zgodilo. Ko je bilo mesto po ukazu prestolonaslednika Konstantina popolnoma razkuženo, je dospel prestolonaslednik brez vsakega odpora v mesto. Na večer so dospeli v mesto tudi Srbi in Bolgari. Prestolonaslednik je takoj po padcu mesta brzojavil kralju Juriju v glavni tabor v Kido, naj dospe v Solun. Kralj se je odzval in se na mesto odpeljal s vsem spremstvom s posebnim vlakom v Solun, kjer so ga prebivalci viharno pozdravili.

Atene, 10. novembra. Pravosodni minister, ki je imenovan solunskim prefektom, odide na svoje mesto jutri.

VPRAŠANJE SRBSKIH LUK NA JADRANSKEM MORJU.

Belgrad, 10. novembra. V diplomatskih krogih se z veliko napetostjo pričakuje, kako izjavo bo podal avstro-ogrski poslanec Ugrom v Belgradu srbski vladi o stališču Avstrije namram srbskim zahtevam po svobodnih srbskih lukah na Jadranskem morju. »Times« poroča, da se bo z vso silo uprla srbskim zahtevam in da jo bosta pri tem podpirali tudi Nemčija in Italija. Niti Avstrija, niti Italija ne bosta trpeli, da bi se Srbija usedla na Jadransko morje.

SRBSKO-BOLGARSKI SPORAZUM.

Pariz, 10. novembra. Vladni krogi polagajo največjo važnost na to, da bosta Srbija in Bolgarska tudi po vojni zvezani tako kot sedaj in da se glede skopeljskega okrožja podvržeta pravoreku Rusije.

POGOJI BALKANSKE ZVEZE ZA PREMIRJE.

Sofija, 10. novembra. Zavezne balkanske države bodo privolile v premirje le v tem slučaju, ako se jim bo osigural njih boljši vojni položaj.

Sofija, 10. novembra. Za eventualno premirje bodo stavile balkanske države sledeče pogoje: 1. Turki imajo zapustiti obrambno linijo pri Cataldži. 2. Posadki v Drinopolju in Skadru se imata predati z vsem orožjem. 3. Turčija za časa pogajanj glede premirja ne sme dovažati iz Male Azije novih čet v evropsko Turčijo in 4. Turčija se sme pogajati le z balkanskimi državami.

SESTANEK MED CESARJEM VILJEMOM IN FRANCEM FERDINANDOM.

Berlin, 10. novembra. V tukajšnjih političnih krogih se zatrjuje, da se bo še tekom tega meseca vršil sestanek med cesarjem Viljemom in avstrijskim prestolonaslednikom Francem Ferdinandom, ki bo velikega političnega pomena.

MOBILIZACIJA RUMUNIJE.

London, 10. novembra. »Times« poroča iz Bukarešte, da namerava Rumunija poklicati 400.000 mož pod orožje. Vojna uprava je dobila ukaz, naj se armada kolikor mogoče hitro preskrbi s potrebno municijo.

POMANJKLJIVOST TURŠKE MOBILIZACIJE.

Pariz, 10. novembra. V nekem interviu je izjavil Nazi Muktar paša, da ni čisto nič čudnega, če je bila Turčija tako zelo poražena. Z največjo težavo je Turčija pred proglasitvijo vojne spravila skupaj 200.000 mož, a armadi je manjkalo tako živeža in municije. Mladoturki

so s svojo takozvano reorganizacijo vojske zakrivali popoln propad Turčije.

NAZIM PAŠA NI VJET.

Petrograd, 10. novembra. Tu se z vso gotovostjo zatrjuje, da vojni minister Nazim paša vrhovni turški komandant ni vjet, vendar pa ni dostojno manjkalo. Bolgarske čete so bile že čisto blizu, ko se je Nazim paša s svojim štabom posrečilo dobiti še pravočasno vlak in se odpeljati v Hadenköi.

NOVA SULTANOVA REZIDENCA.

Petrograd, 10. novembra. »Novoje Vremja« poroča, da že popravljajo staro sultanovo palačo v Hudoventhiaru. Ako bi Turčija Carigrad izgubila potem sultan ne bo premestil svoje rezidence v Bruso, ampak v Konijo, ker leži Brusa preblizu morja. V turških političnih krogih se zatrjuje, da Rusija nikomur ne bo dovolila, da bi dobil Carigrad.

SULTAN BREZ UPANJA.

Petrograd, 10. novembra. Vrhovni vojni komandant v Carigradu, Memduh paša, je odstavljen in imenovan na njegovo mesto Vali paša. Odkar se je začela vojna niti sultan niti prestolonaslednik nista dobila nobene apanaže.

DNEVNI PREGLED.

Klerikalni deželni odbor dela sicer počasno, a sigurno. Sicer se rešitev nekaterih silno važnih stvari malo zakasni, a to nič ne stori. Povsod je treba velike previdnosti, da se zadosti vsem v enaki meri, torej po temeljni pravičnosti. Tako je sedaj skoro po preteku enega leta kranjski deželni odbor prišel tudi do prepričanja, da treba razdeliti onih 80.000 kron, katere je deželni odbor dovolil za draginski doklade neozmenjenim učiteljem in učiteljicam. Seveda, tako svoto razdeliti kar v par dneh, ni tako lahko kajti zgodi se lahko kljub pravičnosti deželnega odbora temu ali onemu učitelju krivica, ki se potem težko popravi. Da pride deželni odbor vsem v zaprekam v okoliščini, je čakal 10 mesecev in natančno preštudiral kako bi se ta denar pravično razdelil. In našel je svojo mero. Razdelil je učiteljstvo v več kast, kakor: katehete, njih oprode, kameleone in prave ljudske učitelje. Kateheti so veliki reveži, kakor sploh vsi duhovniki, zato se jim spodobi največja draginska doklada. Oni dobe torej za draginsko doklado 25% svoje plače. Veliki reveži, ki živijo od milosti svojih župnikov in kaplanov, so tudi farovski oprode Slomškarij, katerim se prisodi enaka doklada. Istotako tudi nemški učitelji, ki so silno vneti za procvit in izobrazbo našega naroda. Nezanemljivi, od katerih je pričakovati popolne pokore in spreobrnitve, se bodo morali zadovoljiti z 20%. Ostane torej še velika večina učiteljev, ki hočejo biti neodvisni na vse strani in žrtvovati svoje moči le v blagor in izobrazbo naroda. No, za te bo pa po naukih krščanskega usmiljenja, že skrbel Bog sam in zato to dobro preskrbeli za vedno. Ti ne potrebujejo nobene pomoči in za to tudi ničesar ne dobe. Ker je preveč denarja, se nekaterim izjemoma milostno dovoli 10%. Tako je ukrepani torej po »svoji previdnosti« deželni odbor in tako se bo tudi zgodilo. Sklep kranjskega deželnega odbora je lopovščina prve vrste in od ljudi, ki sede v njem tudi ni bilo kaj drugega pričakovati. Deželni uradnik, ki ni obenem deželni hlapec, pa četudi najvestnejše izpolnjuje svoje dolžnosti, je vreden manj kot pes na cesti. Take lopovščine se zamorejo gojiti v resnici edino na Kranjskem.

Danes se poroči g. Ignac Šlajpah, okrožni živnozdravnik na Brdu z gdično. Minko Štajer s Kolovca. Novoporočencema želimo obilo sreče.

Zanimivi ponočnjaki. Dne 8. t. m. so hodili ponoči v okolici Šmarje na Dolenjskem čudni »sleparji«, tako se pravi namreč onim ponočnjakom, ki ponoči okoli ležejo. Noč je bila sicer temna vendar je dobro znano, kdo so bili in kaj so iskali ponoči zunaj. Znano je, da je dne 3. oktobra vlada ovrgla občinske volitve, pri katerih so se godile take sleparije, da je moralo sodišče vmes poseči, pri čemer so bili nekateri obsojeni, drugi pa so še v preiskavi. Toda komaj so bile volitve ovržene, že gredo

sleparji zopet na svoje nočno delo. Zato so šli oni ponočnjaki dne 8. t. m. opol 12. uri ponoči iz Podgorice v Paradišče, kjer so klicali pri neki vdovi. Ti ponočni junaki so bili Šmarški kaplan Simic, organist Fr. Trbežar in še štirje moške, katerih imena so dobro znana. Ta zbrana družba je torej klicala ob pozni noči, ni ur pri oni vdovi v Paradišču. Ko jih je žena vprašala, kdo so in kaj hočejo, so rekli, da so snubači. Žena ni hotela imeti s takimi ponočnimi snubači nobenega opravka in jim tudi ni hotela odpreti. Toda gospod kaplan ji je razložil, da snubijo samo glasovnice za volitve, ker drugače ne sme nikogar snubiti. Kako in kaj se je na to snuitev izvršilo, ni znano. — Sliši se pa »da so imeli snubači srečo, pa menda ne bo držalo«. — Tako torej vrše ti ponočnjaki vestno svojo dolžnost in pobirajo ponedel v ponoči pooblastila in glasovnice, ker bo menda kmalu nova volitev.

Svojega otroka vrgla v reko. Te dni so našli v Kolpi truplo novorojenega otroka. Otroci je bil zaduščen z vrvjo, ki se je še nahajala na vratu, ko otroka potegnili iz reke. Orožnikom, ki so pridno zasledovali zločinca, se je posrečilo, da so ga kmalu prišli v osebi dekle Ane Krusec. Imenovana je takoj po porodu svojega otroka zadušila in je truplo vrgla v Kolpo.

Pretep s stražnikom. Oni dan se je vršil na pokopališču v Šmarji pri Jelšah pretep med bratoma Markus, posestnikovim sinovoma iz Šmarja. Prvi brat Karol je večkrat vrgel svojega brata Cirila na tla, kar je vzbudilo pri občinstvu, ki se je nahajalo isti čas na pokopališču veliko ogorčenje. Stražnik Jožef Brglez je fanto opomnil, naj se dostojno obnašata. Na to pa je skočil Karol Markus k stražniku in mu je izruval sabljo in ga je pahnol strani. Brglez je še enkrat opomnil brata, naj bosta mirna. V tem trenutku pa je dobil Brglez močen sunek, od Karola Markusa, tako da je padel vznak. Nato je stražnik Markusu napovedal aretacijo. Poslednji pa se je začel braniti in ker je bil močnejši od stražnika, je tega začel na vso moč pretepati. Šele ko je prišlo stražniku na pomoč orožništvo, se je temu slednjič po velikem trudu posrečilo Markusa premagati in ga izročiti sodišču.

Vsled padca z odra umrl. 14letni sin posestnika Alojzija Stamplerja iz Mürzschlaga je bil v službi pri tamošnjemu zidarskemu mojstru Jožefu Panclu kot zidarski vajenec. Pred tremi tedni je padel z lesenega odra neke novo postavljene hiše in je zadobil pri tem težke poškodbe na desnem stegnu, tako da je moral ležati v postelji in se ni mogel niti ganiti. Pretečeno nedeljo ga je poleg tega napadla še mrzlica. Ubogega dečka so odpeljali nato v bolnišnico, kjer je predvčerajšnjem umrl.

Divja lovcia. Iz Šent Pavla na Koroškem se poroča: K tukajšnjemu okrajnemu sodišču so pripeljali te dni posestnikovega sina Ignacija in Ludovika Weiglunija, ki sta bila obtožena zaradi lovške tatvine. Dne 2. novembra 1912 je zaslusal logar Avgustin Brudermann v lovskem revirju trgovca Franca Kampla strel iz lovske puške in ko se je približal mestu, kjer se je strel izprožil, je zapazil že omenjena brata Weigluni. Lovci je zaklical tatovoma, naj se ne ganeta z mesta. Toda ta dva ga nista poslušala in sta se takoj spustila v beg. Logar pa za njima. Med begom se je skril eden izmed tatinskih lovcov, Ludovik Weigluni za neki borovec. Ker je Logar mislil, da se je Weigluni postavil v bran, je ustrelil nanj v oddaljenosti 80 korakov. Toda strel je zgrešil svoj cilj. Tatinski lovec se je nato zopet spustil v beg, vrgel je proč puško in nahrbtnik in je izginil v gošči. V nahrbtniku je našel logar dve ravncar vstreljeni veverici in nekaj municije.

Pobegla zločinca. Kakor se iz Köllacha na Štajerskem poroča, sta orožnika tamošnje orožniške postaje Anton Washcier in Ivan Winter zagledala orkog devete ure zvečer v Saliskem jarku pri Lankovih dvoje sumljivih možakarjev. Enemu iz med teh se je posrečilo izginiti takoj v temi, dočim sta orožnika drugega prijela. Že med potjo je aretiranec priznal, da je pobegnil iz ječe v Karlavu in da se piše Jožef Röhle. Drugi zločinec je bajne Schmiedpeter, ki je ravno tako pobegnil iz ječe. Pri Röhlerju so našli nov vozniki koci, nov povrtnik in razno vlomilno orodje. Prišlo

stajo. Jaz sem si mislil: ta je gotovo zame pripravljen.

»Moje ljubi Klaus, sedaj sva pa že na me. stul.« se je oglašil nekdo iz voza, konj se je vstavil in pokimal nekolikokrat z glavo, kakor bi hotel reči: Da, sedaj sva že tu!

»Ali je vlak, ki pride ob sedmih, že tukaj?«

me vpraša surov, neotesan glas.

»Že dolgo!« odgovorim mu jaz.

»Na, potem je pa danes zvečer peklensko vozil! In se je pripeljal on z njim?«

»Kako mislite vi to?«

»Ali je on že tukaj? Če je tisti človek iz Amsterdamu že tukaj?«

»Seveda je tukaj, on stoji čisto blizu vas, in se trese od mraza po vsem životu.«

»Kaj pravite? Kje neki?«

»No, tukaj! — Jaz sem tisti človek in me prav veseli, da ste prišli, ker jaz se tresem že po celim životu.«

»Verjamem, verjamem! Danes zvečer je peklensko mrzlo — jaz sem prišel nekoliko prepozno, vidite — to pride od tega ker...«

»Naj pride od koder hoče, sedaj ste že tukaj — smem vstopiti?«

»Seveda gospod,« odgovori mož na vozu.

»Povejte mi, voznik, kako daleč pa imamo še do Boschwyka?«

»Če je pot dobra samo četrte ure.«

»Samo toliko! In če je pot slaba?«

»Pa slabe pol ure, danes bom nekoliko hitreje pognal, da bodeva v dvajsetih minutah na mestu. Prosim zlezite že enkrat noter!«

Hvaležnega srca »zlezem noter« in zagledam v največje veselje, da je voz spredaj zaprt; čeravno je nekoliko smrdel po hleyu, se

vendar vsedem še dosti vesel na trde blazine in zavpijem: »Sedaj pa lahko poženete, voznik!«

Ta prime za vajeti, zacmoka nekoliko z jezikom in zagodrnja:

»Halo, Klaus! hi! hi!«

Konju se je zdelo, da se vrača proti svojemu ljubljenu stanovanju; vsled tega se je obrnil rezgetajoč v stran in se je v neprehitnem teku pomikal naprej.

Sedaj je pričelo hujše snežiti, nego poprej in veter je pihal tako močno proti našemu vozu, da se je voznik obrnil proti meni in potrkajoč z bičem na okno, zaklical:

»Gospod, to vam je večer, kakor da bi bilo konec sveta; a tukaj je že razpotoje.«

»Koliko časa bo še trajala ta vožnja?«

zavpijem jaz na ves glas.

»Jaz menim še en četrte ure, gospod! vpije voznik in čez nekoliko časa ga zopet slišim, kako se krega nad konjem: »Ti konjska para, ti! Le potegni klaus, hi klaus?«

Pot je trajala samotna in pusta; v daljavi bliščeče lučice so se nam vedno bolj in bolj bližale, ki so stale na razpotju. Komaj zapustimo razpotoje, zagledamo pred nami temno žensko postavo, katera se je z vsemi močmi upirala vetru in snegu. Počasi se je pomikala dalje; kapuco svoje pelerine je imela visoko čez glavo potegnjeno in v rokah je držala na pol raztrgani dežnik, da se je nekoliko zavarovala proti snegu.

(Dalje.)

Je na dan, da je Röhler ukradel koc nekemu posestniku iz Gaisfelda pri Voitsbergu medtem, ko je lastnik koca sedel v gostilni in pastil koca na vozu pred hišo. Tudi povrhnj je Röhle najbrže ukradel, vendar pa se še ni dognalo, kdo je njegov lastnik. Röhlerja sta odpeljala dva orožnika k okrajnemu sodišču o Voitsberg, odkoder so ga včeraj poslali nazaj v Karlov. Drugi pobegli zločinec Schmiedpeter je zbežal na Gorenje Štajersko. Za to poklicane oblasti se je takoj o tem obvestilo.

Dva tatinska tiča prijeta. Na Reki je predvčerajšnjem prišla policija nekega Gabrijela Laknerja in njegovega brata. Oba sta pristojna v Gradec, kjer sta izvršila več vlomov in odnesla s seboj znatno svoto denarja.

Stoleten starec. Zelo redko se dobi dandanašnji človeka, ki bi dosegel visoko starost 100 let. Vendar se še najdejo tuintam ljudje, ki so dosegli tako visoko starost. Predvčerajšnjem je praznoval v Visambergu na Nižje Avstrijskem upokojeni železniški uradnik Martin Wastl svoj 101. rojstni dan. Sivi jubilar se je rodil 10. novembra leta 1811, kot sin malega posestnika v Iglati. V letu 1832, je šel k vojakom in nosil je cesarsko suknjo do leta 1848. Dve leti nato se je oženil s svojo prvo ženo, s katero je živel 22 let v srečnem zakonu. V letu 1875. se je oženil drugič s svojo sedanjo ženo, ki je tudi že v visoki starosti.

Otrok zgorel. Dekla Neža Puskni iz Sv. Antona v Slovenskih goricah je poslala te dni sedemletno hčerko svojega gospodarja Ivana Mravliaka na njivo, da bi pokicala neko delavko h kosilu. Delavka je sicer prišla, toda deklica se ni vrnila. Ko so jo začeli iskati, so jo slednjič našli na polju poleg ognja, ki ga je delavka zakurila, že kot truplo z groznimi opeklinami.

Smrten padec v reko. Ne daleč od Knappejeve perilnice v Kamenici na Češkem, so našli truplo delavca Friča. Imenovan je šel ponoči iz gostilne po poti, ki je držala čez reko. Ko je prišel na ozki mostič, ki je postavljen čez reko, se mu je nenadoma izpodrsnilo in Frič je padel v vodo, kjer je utonil.

Sto otrok pred sodiščem zaradi tatvine. Žalostna slika se je videla v pretečenih dneh pred okrajnim sodiščem v Karlovih Varih, kamor je bilo poklicano sto otrok, ki so prišli na nasilen način v skladišče za oglje in ki so odnašali odtam na hrbtu cele vreče in košare oglja na svoj dom.

Zakonska drama. Iz Hamburga se poroča: Ve neki gostilni pri Sv. Pavlu se je odigral v poslednjih dneh drama dveh zakonskih, ki sta bila ločena, čeprav sta se vzela šele pred enim letom. Urar Kusz iz Altona je težko prenašal izgubo svoje žene, ki se je že čez par mesecev po poroki preselila od njega. Kusz je na vse mogoče načine delal na to, da bi prišla pobegla žena zopet nazaj k njemu. Preteklo soboto je šel Kusz po svojo ženo, ki je stanovala pri svojih starših, in jo je povabil s seboj nas prehod. Po sprehodu sta se vstavila zakonska v neki gostilni, kjer sta naročila večerjo. Ko sta pojedla, je Kusz nenadoma potegnil iz žepa samokres, vstrelil je na svojo ženo, potem pa še na samega sebe. Oba sta bila težko ranjena in morali so ju odpeljati v bolnišnico, kjer sta vsled dobljenih ran umrla.

Nesreča na lovu. Da morajo biti lovci zelo previdni s svojim strelnim orožjem, se je pokazalo v teh dneh v Leškovcu na Češkem pri nekem lovu, katerega se je udeležil tudi 26letni slikarski pomočnik Jožef Straub iz Teple, ki gotovo ni bil dober lovec. Straub je obstrlel na lovu zajca, ki pa je s strelom v bedrih odskakljal dalje. Straub je tekel za njim in ga je hotel pobiti s puškinim kopitom. Pozabil pa je, da je v puški še en naboj in da ima napetega petelina. Ko je mahnil s kopitom po zajcu, se je puška sprožila in strel je zadel Strauba na tako nesrečnem mestu, da je takoj izdihnil.

Angelček? Pretečeni teden je obolela 28letna dekla Marija Taumerjeva, ki je služila pri gospe Matildi B. v Plznu. Predno je prišel poklicani mestni zdravnik dr. Egermaier, je odšla dekla z doma pod pretežjo, da gre ležat k neki svoji znanci. Vendar pa se je kmalu zvedelo, da je šla Taumerjeva naravnost v mestno bolnišnico v Plznu, kjer so jo sprejeli v oskrbo. Ko pa je gospa B. drugega dne pospravljala sama po svojem stanovanju, je našla v kopelji vsa prestrašena v krilu, s krvjo namočenem, zavit plod 3 do 4 mesece starega otroka, katerega je dekla tja položila. Celo stvar ima sedaj v rokah državno pravdnosti.

Predzren rop. Predvčerajšnjem popoldne je prišlo v neko trgovino z dragocenostmi v Londonu osem elegantno oblečenih gospodov. Pobrli so vsa zlatnina, ki je bila v izloži in so odšli. Policija premetenih tatov še ni sledila.

Parnik se potopi. V parnik »Camdale« iz Kardifa se je te dni zadel liverpolski parnik »Consula« v biskajskem zalivu in je »Camdale« tako močno poškodoval, da se je čez par ur nato potopil.

Galantna policija. Iz Kalifornije se poroča, da je šef tamošnje policije Lingo preskrbel svoje stražnike s torbicami, podobnimi »patrontaškam« in napolnjenimi z iglami, nitmi, bučicami, gumbi, majhnim zrcalcem, glavniki in s škatlicami pudra. »In čemu?« bo vprašala sedaj radovedna bralka. Da bi lahko prišli stražniki takoj na pomoč oni dami, ki bi si na ulici razrtagala obleko, ki bi na ulici padla, kateri bi veter ali dež spral z obraza puder itd. Res galantna policija!

Z ljubosumnosti. Pri posestniku Ivanu Glogovsku v Artičah sta se sprla med lickenjem koruze zaradi nekega dekleta posestnikova sina Kopak in Levak. Preprij je postajal čimdalje ostrejši in Kopak je pri tem zgrabil poleno in je udaril Levaka po glavi in po hrbtu, tako da je poslednji dobil smrtno nevarne poškodbe in da se je nezavesten zgrudil na tla.

Goljufivi in tatinski hlapci. Pri posestniku Frideriku Schrieblu, vulgo Regerbauerju v Šmarjeti na Štajerskem služi za hlapca Ivan

Ischep. Ta je oni dan zahteval od svojega gospodarja, naj mu da 20 K kot predjem, da si nakupi razni potrebni stvari. Schriebl, ki je verjel Ilapčevim besedam, mu je izplačal zahtevano svoto. Ischep pa je 15. p. m. zapustil svoje poljsko delo, ukradel svojemu sohlapcu, s katerim je spal v eni čumati, 5 K 48 v z denarnico vred in jo je pobrisal neznano kam.

Kriza v občini zaradi — ozkega krila učiteljice. Ozko krilo učiteljice v Pagnani d'Asolo v Italiji je povzročilo v občinski upravi krizo. Seveda ni bila tu kriva lepa učiteljica, ki ni imela vzroka skrivati svoje lepe rasti, kriv je bil beneški patrijarh s svojim, pred nekaj meseci izdanim glasom proti novi ženski modi. Kot ubogljiv podanik strogega cerkvenega kneza, je posvaril župnik v Pagnanu učiteljico, da bi si nabavila bolj »npravno« krilo. Ker pa se učiteljica ni zmenila za župnikovo svarilo, je napravil ta proti nji celo revolucijo. Županu je poslal oklic, podpisan od starih šolskih otrok, v katerem je stalo, da tsariši ne bodo več pošiljali svojih otrok v šolo, ako ne pride v šolo učiteljica s »poštenim krilom«. Vsled tega je nastal v mestnem občinskem svetu boj med klerikalci in liberalci, katerega posledica je bila — zahvala zastopnika šolskega sveta. Sklep, ali sme učiteljica še naprej učiti v kratkem krilu ali ne, je sedaj v rokah okrajnega šolskega sveta v Trevisu.

Ljubljana.

Občinski svet ljubljanski bo imel danes ob šestih zvečer redno sejo v mestni dvorani. Dnevni red: A. Javne seje: I. Naznanila predsedstva. II. Odobrenje zapisnika zadnje seje. III. Volitev enega člana: a) odseka za uboge, b) obrtnega odseka, c) klavničnega ravateljstva. IV. Personalno pravnega odseka poročilo o neke prošnji za zagotovitev domovinstva v mestni občini ljubljanski. V. Finančnega odseka poročila: 1) o dopisu županovnem glede prispevka mestne občine za ranjence v vojni na Balkanu. 2) O dopisu županovnem glede neke spremembe sklepa občinskega sveta glede pogojev za prepustitev c. k. državne obrtne šole. 3) O dopisu mestnega magistrata glede 47. zbiranja mestnega loterijskega posojila. 4) O ponovni ponudbi akad. slikarja R. Jakopiča glede nakupa njegovega umetniškega paviljona. 5) O prošnji najemnika kopališča v Kozelji. Ivana Grila, za delni odpis najemščine. 6) O prošnji ravateljstva deklarskega listca za kredit za nabavo glasovirja. 7) O samostalnih predlogih obč. svetnikov Jegliča in Likozarja glede draginjske doklade mestnim učiteljem. VI. Stavnega odseka poročila: 1) O prošnji Franca Kunovarja za razdelitev parč. št. 391/1 kat. obč. sv. Petra predm. I. del pri pokopališču pri Sv. Križu na sedem stavbišč. 2) O prošnji Viktorja Orla za odškodnino pri znižanju Nadvojvode Friderika ceste. VII. Šolskega odseka o samostalnem predlogu obč. svetnika Jegliča glede uporabe šolskih telovadnic izključno le v šolske namene. VIII. Policijskega odseka poročila: 1) O delovanju »Gasilnega in reševalnega društva« za II. in III. četrtletje 1912. 2) O dopisu deželnega odbora glede prispevka mestne občine za kmetijsko-kemično preskuševališče. 3) O prošnji Jakobine Kastner glede imenovanja uličice mej »Tonhalle« in njeno liho. 4) O samostalnem predlogu obč. svetnika Brandta glede imenovanja nove ulice za nemških jubilejnim gledališčem. IX. Direktorija mestne zastavljalnice poročila: 1) O proračunu mestne zastavljalnice za leto 1913. 2) O razpisu službe cenilca dragocenosti in efektov pri mestni zastavljalnici. X. Samostalni predlogi: 1) Obč. svetovalec A. Rojine glede takojšnjega pričetka del za zgradbo III. mestne ljudske šole. 2) Obč. svetovalec Josipa Marinka za spremembo določil glede prometa z vozovi za gnoj. 3) Obč. svetovalec Jožefa Reisererja: a) glede imenovanja prometnih cest na Barju b) glede regulacije ceste na Barju od Rdečega križa do šole. B. Taine seje: I. Naznanila predsedstva. II. Odobrenje zapisnika zadnje seje. III. Personalno-pravnega odseka poročila: 1) o prošnji nekega magistratnega uslužbenca za stalno opokojitev. 2) o prošnji za razpisano službo šolskega sluga na c. kr. višji realki. IV. Finančnega odseka poročilo o prošnji vdove nekega magistratnega uradnika za nadaljno prejemanje miloščine. V. Stavnega odseka poročilo glede dovolitve stavbne doklade za ureditev Nadvojvode Friderika ceste. VI. Direktorija mestne zastavljalnice poročilo o prošnji nekega uslužbenca za zvišanje prejemkov. VII. Obrtnega odseka poročilo za razne obrtne koncesije. Župan: dr. Ivan Tavčar.

Oseba vest. Gospod Janko Šraj, suplent na meščanski šoli v Postojni, je prebil pred ljubljansko izpraševalno komisijo izpit za meščanske šole iz prve skupine.

»Slovani«. Izšla je 12. številka »Slovana« S tem zaključuje »Slovani« svoj deseti letnik. Kdor ima vseh devet letnikov v svoji knjižnici, ima v nji lep zaklad. Koliko lepega gradiva se je tekom let nabralo. »Slovani« je vršil 10 let kulturno delo med nami in pogled na 10 letnikov zasluži priznanje. Naj bi se slovenska javnost zavedala svojih dolžnosti in pripomogla k temu, da list vzdrži in izpolni. Zadnja številka prinaša dvojne lepše slike: Jaroslava Vrchlickega, kakor ga je ustvaril češki kipar Šalorno in krasen relief Valdeca, ki je na nagrobnem spomeniku pesnika Kranjčevića v Sarajevu. Vsebinske številke je zelo bogata: Kmetararja: Rdeče lise. — Mir. R.: Učiteljica Helena. — Alojzij Gradnik: Motiv z brd. V večerni uri. — Fran Govekar: Gledališki jubilej. — Petruška: Večna luč. Divja vihar. — Milutin Uskokovič: Preporod. — Jos. Premk: Skozi ožje. — Pavel Golob: Ljubezen pijanč. — Dr. Ivan Lah: Jaroslav Vrchlicky. — Anton Debeljak: Življenje. Metan M.: Na pot. — Petruška: Pesem. — Golar: Jesenska. — Fran Govekar: Slovenska umetniška razstava. — Josip: Majolčići. — Haram-baša: Znamenitosti podružnice Sv. Lenarta v Bodeš-

cah. — Josip: Popotnik. — Listek prinaša zanimiva književna in kulturna poročila.

»Mladina« je napisal Andrej Rape že tretjo knjigo, ki obsega sledeče povesti: Prost sem. — Solnce je zašlo. — Pijanec. — Po zemlji je hodila ljubezen. — Stepo dekle. — Slikar. — Na stara leta. — Mlin. — O hišni mir. — Jesen je bila. — Na ladji. — Vrhačev Urh. — Na divjega petelina. — Vaški Janez. — Na štoru. — K materi. — Rapetovi mladinski spisi so se mladini tako prikupili, da bodo gotovo vsi z veseljem segli po tem zvezku. Stane 1:50 K, po pošti 10 vin. več.

Glasilo jugoslovanske napredne mladine. Pravkar je izšel list »Preporod«, pokrajinsko glasilo jugoslovanske napredne mladine na Slovenskem. (Izhaja v Ljubljani vsak mesec enkrat, stane za celo leto dve kroni, posamezna številka 10 v. Naroča se na naslov: »Uredništvo »Preporoda«, Ljubljana.)

Kakor vidimo, začenja slovenska mladina z resnim delom za veliko jugoslovansko idejo. Je to ideja, kateri moramo Slovenci posvetiti vse svoje moči, ker je za nas življenjskega pomena. Na jugu je naše življenje, naša bodočnost. Oči slovenske mladine so se obrnile od severa na jug k bratom, ki so nam i krajevno i po svoji kulturi najbližji. Slovenska mladina spoznava, da je treba ustvariti veliko jugoslovansko kulturo, da je pa treba priti do političnega vjedinenja vseh Jugoslovancev. Značilno je, da ravno mladina hoče reševati to važno vprašanje in da si je jasno upala povedati, kaj misli in kaj namerava. Spoznala je tudi, da ji je treba glasila, da potom njega podro jugoslovanske ideje med vso slovensko mladino, ki naj potem širi svoje ideje med vsem slovenskim narodom. Narod mora razumeti njen klic, da ho mogel v trenutku, ko se bo šlo za njegovo svobodo, odločevati on sam in nihče drugi!

Slovenski narod je treba vzgojiti popolnoma v narodnem duhu, ker pri nas se premalo povdarja narodnost, premalo smo zavedni in še vedno preveč mlačni in lojalni. Med narod mora priti odprna sila, naš narod mora postati revolucionaren, ne pa ponižen in krotak kot jagnje. Ker dovolj je suženjstva, verige mu morajo pasti z rok! In če ga drugi ne bodo oprostili verig, vrgel jih bo sam od sebe, da začne enkrat svobodno dihati na svoji zemlji. Zato se mora dvigniti med narodom narodni ponos, mora se dati narodu veliko idejo narodnega vjedinenja vseh Jugoslovancev. Te so vodilne misli lista in mladine, ki se zbira okrog njega.

Upamo, da bo slovenska javnost razumela te mlade delavce, da jih bo z vsemi svojimi močmi podpirala. Kdor le malo razume velik pomen velikih in važnih dogodkov na jugu, ta bo tudi razumel slovensko mladino in bo idejo in list podpiral. Skromna oblika lista nam priča, da se ti mladi delavci niso zaleteli, temveč da delajo premerno in počasi, da hočejo začeti z majhnim, da pridejo do velikega. To moramo predvsem pozdravljati. Čim več bo zanimanja za list in čim bolj bodo Slovenci razumeli njegov klic, tem prej bo dobil list svojo obliko. Vsak zaveden Slovenec, ki pripoznava ideji vjedinenja Jugoslovancev veliko važnost, naj list razširja, naj se nanj naroči in naj mu pridobiva novih naročnikov.

»Preporod« nam obeta prinesiti v narodnostnem in jugoslovanskem vprašanju med Slovence resnično prerojenje, ki ga Slovenci tako zelo potrebujemo. Vi mladi delavci, pa le pogumno na pot dela za cilje, ki vam morajo biti sveti, saj domovina vas je vzredila, domovina pričakuje od vas rešitve ...

Kupovalcem in prodajalcem drv povemo za zgled ta-le slučaj: Pred kratkim je prodajal na trgu neki kmet drva. Tržni nadzornik je zapazil, da je več ko polovica polen krajših nego določa mera (24 col). Kmet se je izgovarjal, da se včasih malo krajše zažaga. Toda čudno je bilo, da so bila na dnu vsa polena zažagana, t. j. krajša nego morajo biti. Imela so po 20—22 col. Prodajalec drv je bil včeraj obsojen na 24 ur zapora. — To povemo v opomin onim, ki kupujejo in prodajajo, da ne bo kdo prikrajšan ali — podaljšan.

Pri koncertu »Glasbene Matice« v torek, dne 19. novembra bodšo sodelovali: klavirski virtuos, domač umetnik gosp. Anton Trost, virtuos na harfo gosp. Alfred Holy, član orkestra dunajske dvorne opere, dr. Pavel Grošelj (deklamator), pevski zbor »Glasbene Matice« in orkester Slovenske Filharmonije pod vodstvom kapelnika g. P. Teplyja. Vstopnice za koncert se z običajnimi cenami od danes naprej prodajajo v trafiki gđc. Jerice Dolenčeve v Prešernovi ulici.

Vabilo na Martinov večer, ki ga priredi šentpeterska moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda. Ta zabava se vrši v nedeljo 27. t. m. v vseh dolenjih prostorih gostilne »Pri Struklju« v Kolodvorski ulici. Začetek ob 7. uri zvečer. Združena odbora se na vso moč trudita, da bi veselica čim bolj uspela. Darovala sta lepe dobrote, katerim stoji na čelu živa Martinova gos. Takšna žival je v starih časih rešila prestrašeni narod krutega sovražnika. Naj tudi naša gos. in kar gre za njo, pripomore k rešitvi obmejnih Slovencev! Mi nimamo handžarjev, bajonetov in brzostrelnih pušk, da bi z njimi odganjali naše Turke ter tako reševali obmejne brate, a kro-nom zmore vsak, da jo položi na naš Martinov večer domu na žrtvenik. Urinmo se v požrtvovalnosti, posnemajmo v tej čednosti Srbe in Bolgare, sicer ne rešimo svoje narodnosti. Zarečih oči se bomo pogovarjali tisti večer o naših južnih bratih, uživali bomo bob in krofe, ki nam jih napeko naše velemenjene dame, naši pevci nam bodo prepevali narodne pesmi — tudi kakšna balkanska bo vmes — naše misli poletе do Carigrada in če nas ne puste na cedilu prijatelji in prijateljice C. M. družbe, bo končni uspeh ta, da bo drugi dan tvrdka »Balkan« peljala deset zakljev svetlih kronic v Narodni dom glavni družbi. To se bo gotovo zgodilo, ako do nedelje pade Skader ali Odrin ali

pa oba. General naše Cirilmetodarije — pa to ni Cekar-paša, ki se, vreden učenec Gobec-paše, skriva neke ob Egjskem morju — opravičeno toži, da se je malone pozabilo na njegovo carstvo, odkar se pobira za »Rdeči križ«. Vse gleda na jug, nihče ne misli več na njegove trdnjave, na ponosne stavbe naše potrebne šolske družbe. Ljubljanci, podvizajte se na našo zabavo in ne pozabite naše Ciril-Metodove družbe! — Šentpeterska moška in ženska C. M. podružnica v Ljubljani.

»Kinematograf Ideal«. Spored za torek, 12., sredo 13. in četrtek 14. novembra 1912: 1) Žurnal Pathé. (Kinemografska poročila.) Najnovejši dogodljaji, sport, moda itd. 2) Mali palček. (Pravljica v dveh delih. Učinkovitost z Mirkom, Kolorirano.) 3) Ščinkovec. (Znanstveno. Kolorirano.) 4) Železna roka proti belji rokavi. (Detektivska drama v dveh delih. Nadaljevanje I. dela.) — Samo zvečer. — 5) Moric v zadregi. (Komična učinkovitost s Princem. V soboto Most čez prepad. (Zruši se most z vlakom vred). Prihodni torek Pollep po zlatu. (V 3 delih. Kolorirano.) 2) Maks hoče večji postati. (Komična učinkovitost.)

Posebna specialiteta likerija se dobi v Sp. Šiški pri Lov. Šibeniku.

Drobiž z bojišča.

Zlata knjiga.

Vojna zlata knjiga se bo imenovala nova knjiga srbske države s pergamentnimi listi, in zlatimi platnicami. Ta knjiga se bo napravila na izrečno željo kralja Petra samega. V njo bo zapisal finančni minister Pasić lastnoročno imena vseh onih Srbov in prijateljev Srbov, ki so priskočili srbski državi v tej sveti vojni z denarnimi podporami na pomoč. Dosedaj so Srbi nabrali že blizu 3 milijone dinarjev. Ko bo svota dosegla tri milijone, se bo denar vstel med državne dohodke. Niti eden dar ne znaša dosedaj manj kot tisoč dinarjev. Imena darovalcev se bodo objavila po preteku petih let, poprej le imena onih, ki bi do tega časa umrli. Zlata knjiga bo last srbskega vojnega muzeja.

Zaspani turški poveljniki.

Iz Aten se poroča: Iz Soluna se poroča, da je katastrofa turške vojne ladije v Solunu, katero je potopila grška torpedovka, imela za poveljnika ladije jako hude posledice. Poveljnik je bil takoj poklican pred vojno sodišče in nato ustreljen, ker je vkljub temu, da ga je nočna straža opozorila, da je došla v luko na tilhem velika grška torpedovka, spal naprej brez skrbi. Tudi poveljnik baterije na Karaburnu je bil ustreljen, ker ni zapazil prihoda grške torpedovke.

Oficir Tihomir Vujović.

Bitka pri Novem Pazarju je bila silno krvava. Turki in Albanci so bili skriti za močnimi utrdbami in so prizadejali hrabri srbski armadi velike izgube. Na eni izmed najbolj nevarnih točk se je bojeval s svojimi vojniki rezervni poročnik Tihomir Vujović iz Čacka. Bil je neprestano pred svojimi vojniki. Obe nogi sta mu bili že prestreljeni, a ni hotel odnehati, ampak je neprestano hrabil svoje vojače, dokler ni padel vsled bolečin na tla. V tem trenutku je zatrobila srbska tromba v znamenje, naj se čete umaknejo, da se bodo Turki in Albanci toliko približali iz svojih utrdb da jih bodo lahko zadevale srbske mitraljeze. Srbske čete so se res takoj umaknile, na bojišču je ostal težko ranjen le poročnik Tihomir. Turki in Albanci so mislili, da so zmagali. Vsedli so se na srbski lim in se pričeli približevati. Ranjeni Tihomir je videl, da so dospeli že čisto blizu njega. Ni jim hotel pasti živ v roke. Čakal je in čakal in konečno vrgel v Albance bombo. Bomba je storila svojo nalogo. Raznesla je njega in veliko število Albancev. Tako umira na bojišču srbski oficir kot pravi junak. Tihomir Vujović je bil star šele 28 let in je pred tremi leti dokončal svoje juridične študije.

Branko Lazarević se ni poginil.

Belgrajski listi so zadnji čas priobčili vest, da je padel na bojišču kot junak tudi znani srbski pesnik Branko Lazarević. Sedaj se je izkazalo, da vest ni resnična: Branko Lazarević je še vedno pod puško, s katero je sedaj zamenjal pero v boju za osvoboditev bratov in vstvarjenje Velike Srbije. Vest o njegovi smrti je nastala le radi tega, ker je padel neki drugi Lazarević, katero ime je v Srbiji zelo čisto.

Kaj pripovedujejo ranjeni srbski vojniki.

Srbski časniki ne prestopajo obiskujejo po bolnišnicah ranjene oficirje in vojaše in se razgovarjajo z njimi o vojnih epizodah, na kar te pogovore, ki jih občinstvo zelo rado bere, vse obelodanijo v listih.

Tudi mi prinašamo zanimivo izpoved stotnika Stopiljkovića, kako so Srbi zavzeli grič »Starac«. Stopiljković je pripovedoval:

»Turki so nas obsuli z ognjem že iz daljave 3000 letodov. A mi se nismo za to zmenili. Ko smo se jim približali na tisoč metrov, smo pričeli streljati tudi mi. Kar prične delovati tudi naša artiljerija. Turki so pobegnili. Dokler se tolčejo, se bijejo zelo hrabro, to se jim mora priznati, toda ko prične bežati, beže tako, da bo kmalu nastal pregovor: beže kakor Turki.

Na begu pomečejo vse od sebe, samo da si rešijo svojo dušo. Čudovito kaj smo vse našli na osvobojenem hribu »Starac«. Bilo je 10 šotorov. V enem je ležala cela knjižnica. V nekem kovčku smo našli cel zaboj toalete.

Preganjajoč Turke smo dospeli do vasi Čelopek. Od polkovnega poveljnika sem dobil ukaz, da mu moram prignati iz Čelopeka Hasan bega, bogatega in divjega Turčina, ki je po svojih grozovitostih znan daleč naokoli. Pri prihodu v vas so nam prišle nasproti ženske in nas obvestile, da so Albanci pobegnili. Presile so nas, če smejemo prinesiti iz bližnjega gozda svoje otroke, katere so tam poskrile. Dovolili smo jim, ali smo se kmalu kesali. Že iz prvih hiš so pričeli Albanci streljati na nas.

Neki naš podnarednik je bil ranjen v nogo. Morali smo torej vas zavzeti s silo. Preiskali smo eno hišo za drugo in našli 30 Albancev. Neki Albanec je pred našimi očmi izvršil grozen čin. Prišedši iz hiše, je zgrabil za vratni 12letnega dečka in mu zasadil nož v grlo.

Nesrečni otrok je pričel kričati in se opotekati, dokler se ni zgrudil mrtev na tla. Strašno! Tega krvoločnega Albanca sem osebno zgrabil za vrat in ga na mestu ubil.

Nato smo odšli proti hiši Hasan bega, ki je pa že pobegnil. V vsej hiši ni bilo žive duše. Naši vojaki so se začeli zabavati v sobi, ki je najbrže služila za harem. Kar zaslišijo neko ropotanje. Vsi smo odšli na lice mesta. A kaj zagledamo pred seboj. — Starega osla, ki je bil silno vznemirjen, ker ni imel hrane. Da bi mogel kaj poročati o Hasan begu, ki je zbežal, sem krstil tega osla za Hasana.

Na dvorišču smo dobili par sto kokoši in piščet. Vjeli smo jih par in zaklali.

»Kaj bi ve naredile nato« vpraša stotnik usmiljene sestre.

»Poparile bi jih z vodo«, odgovore one in nato oskubile.

A mi nismo imeli za to časa. Par vojakov je zgrabilo kokoši za noge, in jih pričelo skubiti. Perje je padalo ravnotako, kakor bi bilo polito s kropom. Kmalu smo imeli kokoši pečene in se na račun pobeglega Hasan bega dobro pogostili.

»A kje ste Vi ranjeni«, vpraša stotnika nadomna kralj.

»V bitki pri Kumanovu sem bil ranjen v nogo. V bolnišnici v Ristovu nas je kralj zelo pogosto obiskal in naš obdaroval.«

»Ali si težko ranjen?«

»Sem, a ni mi žal, ker sem se dobro maščeval.«

»Tako je, dobro smo se maščevali.« odgovori kralj.

Nekega dne je prišel kralj zelo dobre volje k nam. Prinesel nam je veselo novico. Vzkliknil je:

»Moj Stepa (general Stepa Stepanović) je zaplenil Turkom 123 topov.«

»Obrazi so se nam razširili in bolelo nas je, da pri tej zmagi nismo mogli sodelovati tudi mi, ki ležimo tu v bolnici.« je končal Stojilković in mi podal roko v slovo.

Vojna.

Skrajno nevarna situacija.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

POSŁANIK UGRON PRI PASIĆU. PASIĆ ODKŁONIL AVSTRIJSKE PREDŁOGE. SRB-SKI MINISTRSKI SVET.

Belgrad, 11. novembra. Včeraj zvečer je avstrijski poslanik v Belgradu, Edvard Ugron, ki je pred par dnevi dobil v Pešti nove instrukcije, obiskal srbskega ministrskega predsednika Nikolo Pasića in mu natančno pojasnil avstrijsko stališče napram srbskim zahtevam po svobodni srbski luki ob Jadranskem morju in glede okupacije Albanije od strani Srbije. Ministrski predsednik Nikola Pasić je vzel Ugronovo izjavo sicer na znanje, obenem pa izjavil, da Srbija nikakor ne more sprejeti avstrijskih zahtev, ampak vstraja odločno pri svojih zahtevah.

Belgrad, 11. novembra. Takoj po Ugronovem odhodu je ministrski predsednik Nikola Pasić sklical ministrski svet, kjer je referiral o Ugronovi izjavi in svojem odgovoru.

Belgrad, 11. novembra. Poslanik Ugron je včeraj dopoldne obiskal tudi srbsko zunanje ministrstvo in je dolgo časa konferiral z ministrom Jovanovićem glede avstrijskega stališča napram srbskim zahtevam. Jovanović je odgovoril, da ne more dati nobenega odgovora.

PASIĆ ODŠEL V SKOPLJE.

Belgrad, 11. novembra. Ministrski predsednik Nikola Pasić je odpotoval danes v Skopje, da referira kralju Petru o političnem položaju.

PREDSEDNIK BOLGARSKEGA SOBRANJA V PEŠTI. BOLGARSKA ZA SRBIJO.

Budimpešta, 11. novembra. »Pester Lloyd« poroča o prihodu predsednika Daneva, sledeče: Danev je prišel v Budimpešto direktno iz bolgarskega glavnega stana v Stari Zagori in je takoj konferiral z odločilnimi avstrijskimi in ogrskimi faktorji. Bolgarska se trudi na vse načine, da doseže med Avstrijo in Srbijo sporazum. Ona je sicer prepričana, da ne bo nihče nasprotoval bolgarskim zahtevam, vendar pa je s svojimi zavezniki popolnoma edina. Danes je poročal tudi o vprašanju pohoda bolgarske armade v Carigrad. Izjavil je, da je Bolgarska le v tem slučaju pripravljena skleniti s Turčijo premirje, ako Turčija brezpogojno ugoditi njenim tozadevnim zahtevam, predvsem, da umakne svojo armado iz obrambne linije Čataldža in obliubi, da ne bo prevažala iz Male Azije novih čet. V nasprotnem slučaju Bolgarska ne sklene premirja s Turčijo in bo zasedla tudi Carigrad.

ITALIJANSKI POSŁANIK PRI PASIĆU.

Belgrad, 11. novembra. Italijanski poslanik v Belgradu se je zgledil pri ministrskemu predsedniku Nikolu Pasiću in mu sporočil željo Italije, naj Srbija ne zasede Albanije. Pasić je odgovoril, da ne more ničesar obljubiti, ker smatra Srbija Albance za sovražnike ravnotako, kakor Turke.

SITUACIJA SKRAJNO KRITIČNA.

Budimpešta, 11. novembra. Pod cesarjevim predsedstvom se je danes vršila važna konfe-

renca, katere so se med drugim udeležili tudi prestolonaslednik Franc Ferdinand, vojni minister Auffenberg, šef generalnega štaba Schemua in bivši šef generalnega štaba pl. Hötendorff. Odnosaji med Avstrijo in Srbijo so postali silno napeti. Avstrija je odločno pripravljena braniti svoje legitimne interese. Situacija je skrajno kritična.

AVSTRIJSKE ZAHTEVJE.

Budimpešta, 11. novembra. »Az Est« poroča, da so avstrijske zahteve napram Srbiji sledeče: 1. Srbija mora osigurati Avstriji za njene produkte prost izvoz in sicer potom posebne trgovinske pogodbe. 2. Zgotovljena mora biti teritorialna integriteta Albanije in 3. Srbija mora podati garancijo, da bo prenehala s svojo politiko med avstrijskimi in ogrskimi Jugoslavlani.

KOLERA V TURŠKI ARMADI.

Carigrad, 11. novembra. V turški armadi pri Čataldži se je pojavilo nad 100 slučajev azijske kolere. 45 vojakov je že umrlo za kolero.

BOLGARI PRED ČATALDŽO.

Carigrad, 11. novembra. V tukajšnjih vojaških krogih se zatrjuje, da bodo Bolgari jutri zjutraj dospeli pred čataldsko obrambno linijo. Splošno se domneva, da se bo velika zadnja bitka med Bolgari in Turki pričela že v sredo zvečer. Bolgari bodo najbrže takoj pri prihodu priredili generalni naskok na utrdbe.

BOLGARSKA IN RUMUNIJA.

Sofija, 11. novembra. Vladni organ »Mir« odločno dementira vesti evropskih listov, da se vrše med Bolgarsko in Rumunijo pogajanja glede kompenzacij Rumuniji, po kateri bi Rumunska dobila za odškodnino del bolgarskega ozemlja.

ŽELEZNIŠKA NESREČA NA OGRSKEM.

Budimpešta, 11. novembra. Na progi Budimpešta-Reka in sicer na postaji Erczy je skočil danes neki tovorni vlak raz tir. Šest vozov je bilo popolnoma razdejanih. Vlakovodja je mrtev, štiri osebe težko ranjene.

ŽELEZNIŠKA NESREČA NA RUSKEM.

Odesa, 11. novembra. V bližini postaje Lipčani je skočil raz tir brzovlak, ki je peljal v Odeso. 14 oseb je težko in lahko ranjenih.

Izkaz daril za „Rdeči križ balkanskih držav“.

8. novembra. Dukić Joahim 3 K, Fran Lukan, Ljubljana 20 K, Odbori slovenskih društev v Trbovljah 463 K 68 v. Uredništvo »Slov. Naroda« 30 K 14 v. Franc Hamberger in g. Fran Remšgar 100 K 24 v. Skupaj 617 K 06 v. in 19.537 K 99 v. vsega skupaj 20.155 K 05 v.

8. novembra. Lavoslav Apat, veleposestnik, Kapla pri Vranskem 20 K, Hani Dile 118 K 40 v. Uredništvo »Slovenskega Naroda« 17 K 56 v. A. Lunaček, nadučitelj, Št. Rupert 83 K, skupaj 20.394 K 01 v.

9. novembra. Zbirka dijakov I. državne gimnazije v Ljubljani (izročil g. prof. Reisner) 200 K, Kalmus Fran, tovarnar 20 K, Seidl O., zobozdravnik 10 K, Ulrich Ana 10 K, Beg Ante 2 K, omizje pri Blagaju, Stari trg 5 K, Bizovičar Ivan, vrtnar 10 K, Krapeš Milko, urar 1 K, Repič Avgust 1 K, Francka Fincinger, Šmartno K 110-30, enorazredna ljudska šola v Koritnicah 5 K, zbirka magistratnih uradnikov 100 K, ga. Minka Govekarjeva nabrala 60 K, Anton Sever, Semič K 53-56, upravništvo »Slovenskega Naroda« 2024 K, g. profesor Ilesič izročil: dr. Ciumbach, profesor II. drž. gimnazije 10 K, Jos. Bučar, profesor 2 K, Glajović, profesor 2 K, Kavšek, profesor 5 K, Jos. Mešter, profesor 5 K, dr. Lokar, profesor 5 K, Lud. Warjah, profesor 5 K, dr. Kropivnik profesor 2 K, I. Maselj, profesor 3 K, Jeraj, profesor 5 K, Rozman, šolski sluga 1 K, Egidij Jeras, Ljubljana nabral 7-60 K, omizje pri Goršetu 3 K, notar Plantan 100 K, Ivan Dečman za dobljeno stavo 10 K, omizje v Žalcu v hotelu Virant 7 K. Vsega skupaj 23.183 K 47 vin.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.

Lašt in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Sprejme se delo, vezenje na stroj, kakor »a jour« vezenje, monogrami na rjuhe, blazine in drugo perilo po jako nizkih cenah. — Več se poizve: Prečna ulica št. 4. I. nadstr., levo.

Pisma in kuverte s firmo

priporoča

Učiteljska tiskarna
v Ljubljani, r. z. z. o. z.

Pridobivajte novih naročnikov!

Vizitke in kuverte

priporoča

Učiteljska tiskarna

v Ljubljani, r. z. z. o. z.

Brzojavka.

V italijanski kuhinji

hotela pri Maliču nasproti glavne pošte se dobe vsak dan asortirane morske ribe. Vina samo iz najboljših kleti in sicer: brionska, porenška iz agrarnega zavoda. Opolo-vino po 72 v liter za družine na dom postavljeno itd.

! Pozor trgovci !

Od danes naprej se prodaja galanterijsko blago in pletenine iz konkurzne mase Ludovika Dolenca, v Prešernovi ulici pod tovarniško ceno.

Preselitev gostilne.

Vljudno naznanjava cenj. občinstvu da sva preselila svojo

gostilno pri „RUSU“

iz Marije Terezije ceste št. 8

Pred igrišče štev. 1 (prej »pod Gabrom«) **sedaj pri „RUSU“.**

Za obilen obisk se priporočata s spoštovanjem

A. M. RUS.

20% do 30%

znižane cene radi preogromne zaloge oblek, raglanov in zimskih sukenj za gospode in dečke, najmo lernejših damskih kostumov, plaščev, paletotev, bluz in kril.

V damski konfekciji vedno velika izbira. Postrežba točna. Cene nizke.

„Angleško skladišče oblek“
O Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg štev. 5.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 do 60 K komad, tako da si vsakdo lahko izbere.

Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstr.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi vljudno priporočam največjo zalogo krasnih

nagrobni vencev in trakov

z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence.

FR. IGLIČ Ljubljana, Mestni trg št. 11-12.

Št. 36984.

Razpis

ustanove za ljubljanske mestne reveže.

Mestni magistrat ljubljanski ima za tekoče leto podeliti »Cesarja Franca Jožefa jubilejske ustanove za reveže«, in sicer dve po 50 K, deset pa po 40 K.

Do teh ustanov imajo pravico oni mestni (v Ljubljano pristojni) reveži, ki ne dobivajo redne podpore iz ubožnega zaklada.

Prošnje za podelitev jedne teh ustanov je oddajati na vložnem zapisniku mestnega magistrata do vštete 30. novembra t. l.

Prosilci imajo v prošnji natančno navesti, o čem da žive, ali imajo kak redni hodek in kakšne so redne razmere (število nepreskrbljenih otrok, zdravstveno stanje.)

Mestni magistrat ljubljanski
dne 9. novembra 1912.

Zupan:

dr. Ivan Tavčar l. r.

Ceski, znamke „K. K.“

! briketi !

Ceski kosovni in orehovni

! premog !

brez vsakega kamenja ali prahu, skoraj nič pepela, občeznano najboljšo in najcenejšo kurivo za peči, štedilnike, kotle itd. Ceniki, posebno za cele vagone, po jako znižani ceni, zastoj na zahtevo. Priporoča edna češka prodajna pisarna J. PAULIN, Ljubljana, Nova ul. 3.

Posebna specialiteta likerija

Posebna specialiteta likerija